

מסורת הש"ס

(א) שנת קי: [מסופחה פ"ג],
(ב) שנת קפ: [ע"ט, א] [שנת
ק"ו: (ד) [שם ושיעור]
(ה) [שנת ק"ו: ק"ו עירובין]
(ו) ע"ז ל"ג: (ז) [ע"ש מס'
שנת קי: ד"ה הלכה].

הגהות הב"ח

(א) גמ' וזכ"ר א"ל צפור למגדל
וזכ"ר לבית לגינה: (ב) תוס'
ד"ה כל היכא וכו' ושיעור'
גובה היה להם במתלים:
(ג) ד"ה ומתא וכו'
הדקדוקי פטור וא"ל וכו'
דלמך המס' רשב"ג ממסור
לדע':

מוסף רש"י

ביבירין של היה ושל
עופותיו. קפיפות מוקפין.
אין צדין מהם ביום
טוב. אלמא לאו יליד
ועמד קא חשי ליה. ש"מ
המכניסו לביבירין אין זו
לדעתו (שבת ק"ח). ואין
נזופין לביבירין מותרות.
כיון דלא מוקפא לא מני
למטע דליה וכו' (שם). הלא
ר' יהודה. היתה היא
לדע' ר' יהודה היתה היא,
דמתניתין לא חשי ליה,
לדע' עד שיכניסו לבית
(שם). הצד צפור. עד
למגדל.
משמ"ר בלע"ז. חייב דזו
היא צידו. אבל אם הכניסו
לבית אינו יליד כבן, שיהא
לו דרך מלכות (שם ק"ח).
וצבי לבית. וצבי יליד
משהכניסו לביתו ועל
בפניו. אבל אם הכניסו
לגינה או לתוך און זו צידה
(שם ק"ח). אלא עופות
אנופות קשיא. דהא בן
לר' יהודה אין זו צידה
למגדל קאמרי (שם).
ביבירין מקורה. הי יליד.
בצפור דרור.
ממני דקמני צפור לבית
לא. כנפוס דרור עסקין.
שדרכה לזרז בבית כנפסה
ושמעת מורח לורח (שם).
השתא דאיתיה לרבי.
לאוקמינה מתייהו כרנן
(שם). שחיא. מתייהו.
שהוא שמה לאחת זה
עוקצי. פולח. פולח
להשטת כן (שם). ואדיד.
כל מי שאלו כן
מכלל הפליגי. והא
אוקמינה דרנן נמי צידה
קטן אמרי (שם). וצבי
נפקא לך מיהו. כל שכן
כיון דלא פליגי עליה
הלכתא מתייהו (שם) עין
חלוקין בין לא חלוקין הלכה
ממוט (ע"ז דב). גמרא
גמור זמורתא תהא.
אמר השמעה צמורה
בעלמא בלא לזרז (שם)
בתמיה. אפי' תלמודו של
דב יוסף וק"ל אהת
תלמודי לומר הלכה כמותו
וזהו אמר בעלמא. דלי
אין חלוקין הלכה למה לי
(ע"ז דב).

רבינו הגנאל

ביבירין של היה ושל
עופותו ושל דנין אין קשיא
מזן ביו"ט כ"ו. קשיא
חיה אחיה קשיא עופות
אנופות. ומפרקינן לא
קשיא ומתייהו ר' יהודה
חייב, שיהא בבית נגמרה צידתו,
ולביבירין פטור. ויבין שלמות כ"ו. אסור לצוד אותו ביו"ט מן הביבירין. לפיכך
שנה בבירייתא אין צדין. כי הביבירין לר' יהודה כיער חשוכין. ומתייהו דקתני אבל צדין חיה מן הביבירין.

אין צדין פרק שלישי ביצה

כ"ד.

עין משפט גזר מצוה

ד א ב מ"י פ"י מהלכו
שנת הלכה י"ט סגנו
לאון סה ע"ש ע"ח ס"י
ש"מ ספ"ק פ'
ג ד ר"מ ש"ם הלכה כ'
ו ה מ"י פ"ב מהל' י"ט
הלכה ז סגנו ש"ם טור
ש"ע ש"ם ספ"ק ז ו"י מ"א
ספ"ק ז'
ז ח מ"י ש"ם הלכה ז'
ז' ח מ"י פ"ב מהל' י"ט
הלכה ז סגנו ש"ם טור
לאון סה ע"ש ע"ח ס"י
מ"א ספ"ק ז':

לעני רש"י

משמ"ר. ארון כלים.

רבינו הגנאל (המשך)

רחבמיה הוא דפליגי עליה
ד' יהודה. ותנן הצד
צפור למגדל וצבי לגינה
ולחצר ולביבירין נגמרה
צידתו וחייב בשבת.
וקמי לחצר ולביבירין.
ביבירין הוא דומיא לחצר,
כאשר כל מה שבחצר
מותר לצוד אותו ביו"ט,
מותר כל מה שבביבירין
צדוי הוא קודם לכן.
אסיקא עופות אנופות
לא קשיא. מתניתין בביביר
מקורה והוא בבית נגמרה
צידתו. וביבירייתא בביביר
שאינו מקורה שלא נגמרה
צידתו. כיון שאינו מקורה
יתכן (שיפתח) (שיפתח)
אחרי כן בכל שעה
שדרכה לפיכך אין צדין.
ואי קשיא לך דהא
בין ר' יהודה ובין
רבנן הצד צפור לבית
בשבת פטור הוא, שלא
נגמרה צידתו. והנה הדין
מקורה הוא, ואפי"כ אינה
צדוהו. וכיון דבשבת פטור,
ביו"ט אסור לצוד ממנו.
חלוקתם בצפור דרור הוא,
ושאני צפור דרור משאר
עופות. דשאר עופות
כיון שניכנסין בביביר
מקורה נגמרה צידתו, אבל
צפור דרור אינה מקבלת
מרות, ואין נגמרת צידתה
אלא במגדל. בחד שיהיא
פירושו כגון ריצה אהת
ואינו צריך לפרש בני
ביני. כל היכא נפול טולא
דכתיבן אהרדי. פירושו
בעת שהתחבב במורה,
צל כותל המערבי מגיע
עד כותל המזרחי, והוא
ביביר קטן. רשב"ג אומר
היכי דמי מחוסר צידתו.
ואסיק' ואפי"כ דבאין
לכלובין לערב, כגון יוני
שוכן רוני עלייה, כיון
דבעי דביי להו, אסור
לצוד מהן ביו"ט, אבל
אוון ותרגולין ויונים
הרדסייתו, אפי"כ צדין
אותן. כיון דבאין לכלובין
לערב ומזונותן עליו,
לערב ולמזונותן עליו,
ולבוא לכלובין מיהא לא
בעי דביי, דבני תרבות
הן, ואין בורחין מבני
אדם אלא שרוחין כי
באין לצודן (ב) [מניחין
באין לצודן ביו"ט. צדין מהן ביו"ט.
אמר רב יהודה אמר
שמואל הלכה כרשב"ג,
דכל מחוסר צידה בענין
שארנו אסור, ושאינו
מחוסר צידה מותר. מתנ' מצודות חיה ועופות ודגים לא יטול מהן אפי"כ יודע שנצודו מעי"ז. ספק אסור, ומעשה בני
שחייב לר"ג כ"ו. אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה כר"ג. איכא דמתני לה אהא דתניא שוחטין מן הביבירין ביו"ט, בידוע
אבל לא מן השחתות כ"ו. ותריצנא הכי, ר' שמעון בן אלעזר אומר בא ומצאן המצודות שנתקלקלו מערב יו"ט, בידוע
שפטרב יו"ט נצודו, [הא] ספק נעשר כמי שנצודו ביו"ט ואסור. אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר"ש בן אלעזר.

המחוסר צידה. שצריך לזודו: **גמ'** **הלך לפור**. מן החוץ עד
שהכניסו למגדל עץ שקורין מינטי"ר או הלך כזי מן החוץ עד
שהכניסו לבית בשבת: **חייב**. דכיון דהכניסו צפור למגדל ועל לפניו
הרי הוא לחוץ ועומד ונגמרה צידתו וכן כזי לבית ועל בפניו. אבל
צפור שהכניסו לבית ועל בפניו פטור
שיולא לו דרך מלכות ואין כאלו צידה
או כזי שהכניסו מן החוץ לביביר ועל
לפניו אין זו צידה: **וחכמים אומרים**
לפור למגדל. היא צידתו כאשר אמרת
אבל כזי אין צריך עד שיכניסו לבית
לדף לגינה ולחצר ולביביר הוא צידה
ומתייתין דקתני לדין מן הביבירין
ציוס טוב רבנן היא דלמרי משכנס
לביביר הוא נלוד ועומד וביביריתא ר'
יהודה: **אלא עופות קשיא**. דהא
כולהו מודו דאין צידתן אפילו לבית:
מקורה. שיש לו גג. **הלא**. דקתני
גבי שנת פטור למגדל ולא לבית:
בלפור דרור. שדרכה צבית כנפסה
שיודעת להשמט צויות הבית לכל כד
ולכן נקראת דרור על שם דירה
שדרכה בכל מקום: **השאה דאפיס**
להכי. דעופות אנופות לא קשו
אהרדי ולא דחיקא לאוקומי מתני'
בפלוגתא דתנאי חיה אחיה נמי לא
תוקמא כתנאי אלא מתויהו כרנן
ומתייתין צביביר קטן וכן היה צבית
וצרייתא דקתני אין לדין צביביר גדול
ויש לה להשמט. ורשב"ג אף צביביר
קטן פליגי אס' ז"ל הצא מלודה אי
נמי לאו לאפלוגי אחא אלא לפרושי
כדלקמן: **נחד שחיא**. כפעם אחת
שהוא שמה עליו לתפשו אין לו
להשמט ממנו: **עוקצי עוקלי**. זיוות:
דנפלי טולא דכפלי אהרדי. מרוב
קטנו וקצרו: **הלכה מכלל דפליגי**.
בזנן עליה למימר כל הביבירין שזין
בתמיה והא אוקימנא צביביר קטן
משום דנלוד ועומד: **מאי נפקא לך**
מינה. אף אמרנא הלכה כ"ש דלי לא
פליגי הלכתא היא: **אמר ליה גמרא**
גמור ומורסא סאה. משל שטיס הוא
כמו זבון וזין תגרסא אקרי (ב"מ דף מ:)
כך גמרא גמור אומר לתלמיד שוטה
למוד הן אמת הן שגשג ויהא לך
לומר ושיר: **הצא מלודה**. כלומר
שצריך לבקש מחבולות לתפשו והיינו
שיעורא דביביר גדול דלעיל ואדיד
צביביר קטן. ורש' ורש' עשרינהו לעיל
תדאף שיעורא ורש' יוסף כהאי
שיעורא: **הרדסיאות**. על שם מקומם
ו"א ע"ש הורדוס והן הגדלים בצמחים:
לכלובין. סל שמקניניו בו כמו כלוב
מלא עוף (וימיה ה). אוון ותרגולין
באין לערב לכלוב ונוח לתפשו שם
הלכך הרי הן כנלודין ועומדים ומותר
לזודן אפילו חוץ לכלובין: **יוני שוכן**
ויוני עלייה. יוני הכר הן ושתיין
ואוכלין בחוץ: **בטפיהן צבירות גרס**.

כל היכא דנפלי טולא מן הכתלים. ושיעור (ט) היה להם גובה
בכתלים של צבירין: **כל שאומר הבא מצודה ונצודנו ביו"**
וא"ת והרי אמרין לעיל שיעור אחר ופ"ה דאדיד ואדיד חד שיעורא
הוא ודוקא הוא דלס כן אמאי מפרש אותו פעם אחרת והלא פירש
לעיל היכי דמי צביביר גדול וכו' לכך
נ"ל דלעיל מיידי צבמה ומה והכא
מיידי בעופות ואפי"כ דלעיל קאמר
הא צביביר מקורה מכל מקום לא
פירש שיעור הביביר צבמה לא הו
מחוסר צידה והשתא ניחא דפריך
עלה מאוון ותרגולין:
ותניא הצד אוון ותרגולין ויוני
הרדסיאות (א) . וא"ת
והא קיימא לן כל פטורי דשבת פטור
אבל אסור מדרבנן ומתייתין נמי
מודה דפטור אבל אסור מדרבנן וי"ל
לפי מה שפירשתי צמתייתין ניחא
דגורין מוונות גינה שמא יבא ללוד
מהן דלס כן ע"כ צריך לומר דאסור
מן התורה דלס אינו אסור אלא
מדרבנן לא הוה גורין לתן מוונות
משום שמא יורדס דהו גינה לגינה
אי נמי סמיך אהיה דתנן פ' האורג
במסכת שבת (דף ק"ו: וס) דלמרי
המס ר"ג מחוסר צידה הלא
למורי פטור דהא מחוסר צידה ווא"ל
הלא מתוכו חייב והכי פריך הואיל
ואוקמת מחוסר צידה דרוחא לומר
כל שאומר הצא מלודה ונלודו אפי"כ
היכי קאמרת הכא הלא אוון ותרגולין
פטור הא שפיר חשיב מחוסר צידה
כיון שצריך לומר הצא מלודה
ונלודו וצמתייתין צידה הלא מתוכו
חייב והכא הוה צידה מתוכו:
אלא

כרבי שמעון בן גמליאל א"ר אמר ליה אביי הלכה מכלל דפליגי א"ר אמר ליה
ומאי נפקא לך מינה אמר ליה גמרא גמור זמורתא תהא: זה הכלל כל
המחוסר צידה וכו': היכי דמי מחוסר צידה אמר רב יוסף אמר רב יהודה
אמר שמואל הכל שאומר הבא מצודה ונצודנו אמר ליה אביי והא אוון
ותרגולין שאומרים הבא מצודה ונצודנו ותניא יצד אוון ותרגולין ויוני
הרדסיאות פטור אמר רבה בר רב הונא אמר שמואל הללו באין לכלובין
לערב והללו אין באין לכלובין לערב והרי יוני שוכן ויוני עלייה דבאין
לכלובין לערב ותניא הצד יוני שוכן ויוני עלייה וצפרים שקננו בטפיהן
בבירות חייב אלא אמר רבה בר רב הונא אמר שמואל הללו באין לכלובין
לערב ומזונותן עליו והללו באין לכלובין לערב ואין מזונותן עליו רב מרי
אמר הני עבידי לרבויה והני לא עבידי לרבויה כוליהו נמי עבידי לרבויה לכלובין
קאמרינן דעבידי לרבויה: **מתני'** ימצודות חיה ועוף ודגים שעשאן מערב יום
טוב לא יטול מהן ביום טוב אלא אם כן יודע שנצודו מערב יום טוב ומעשה
בנכרי אחד שהביא דגים לרבן גמליאל ואמר מותרין הן אלא שאין רצוני
לקבל הימנו: **גמ'** מעשה לסתור חסורי מחסרה והכי קתני ספק מוכן אסור
ורבן גמליאל מתיר ומעשה נמי בנכרי אחד שהביא דגים לרבן גמליאל ואמר
מותרין הן אלא שאין רצוני לקבל הימנו אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה
כר"ג ואיכא דמתני לה אהא דתניא ספק מוכן ר"ג מתיר ורבי יהושע אסור
אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יהושע ואיכא דמתני לה אהא דתניא
שוחטין